

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ПРЕДМЕТЕН ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

2 септември 2008 г. – Вариант 2

УВАЖАЕМИ ЗРЕЛОСТНИЦИ,

Тестът по предметен цикъл „Философия” съдържа **50 задачи** с избираем отговор и задача за създаване на философско есе по зададен фрагмент.

Първите **50 задачи (от 1. до 50. включително)** в теста са от затворен тип с четири възможни отговора, обозначени с главни букви от А до Г, от които само един е верен. Отговорите на тези задачи отбелязвайте със син цвят на химикалката в **листа за отговори**, а не върху тестовата книжка. За да отбележите верния отговор, зачертайте със знака кръгчето с буквата на съответния отговор. Например:

(A) (B) (Г)

Ако след това прецените, че първоначалният отговор не е верен и искате да го поправите, запълнете кръгчето с грешния отговор и зачертайте буквата на друг отговор, който приемате за верен. Например:

(A)   (Г)

За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор. Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е зачертана със знака .

Философското есе по зададен фрагмент напишете в **свитъка за свободните отговори** на предвиденото за това място.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Отговорите на задачите от 1. до 50. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Познатите ни още от Античността четири типа темперамент се наричат:

- А) холерик, сангвиник, екстровеит, интроверт
- Б) холерик, сангвиник, меланхолик, флегматик
- В) меланхолик, флегматик, хетеросексуален, бисексуален
- Г) екстровеит, интроверт, меланхолик, флегматик

2. Основни методи в психологията са:

- А) наблюдение, експеримент, тест
- Б) наблюдение, индукция, дедукция
- В) феноменология, херменевтика, диалектика
- Г) експеримент, диалектика, наблюдение

3. Кое от изброените названия НЕ е име на психологическа школа?

- А) Психоанализа
- Б) Бихейвиоризъм
- В) Хуманистична психология
- Г) Аскетизъм

4. Езикът на жестовете се отнася към:

- А) вербалната комуникация
- Б) невербалната комуникация
- В) телепатичната комуникация
- Г) международната комуникация

5. Зависимостта на възприятието от цялостния опит на човека в психологията се нарича:

- А) адаптация
- Б) аперцепция
- В) алиенация
- Г) асоциация

6. Коя способност НЕ можем да причислим към човешката интелигентност?

- А) пространствено ориентиране
- Б) бързина на възприемане
- В) опериране с числа
- Г) пророкуване, гадаене на бъдещето

7. Коя от посочените характеристики НЕ може да бъде изразена чрез *закрита позиция* на тялото?

- А) притеснение
- Б) искреност
- В) засегнатост от думите на събеседника
- Г) дистанцираност

8. Класификацията на Карл Густав Юнг включва два типа личности:

- А) интроверт – екстровеит
- Б) агресивен – неагресивен
- В) мотивиран – немотивиран
- Г) творец – практик

9. Кое от посочените по-долу твърдения може да бъде отнесено към школата на бихейвиоризма?

- А) Можем да наблюдаваме само външните стимули, въздействащи върху човека и съответните му реакции.
- Б) Човекът е способен да преобразува страданието в човешко постижение.
- В) Психологията трябва да изследва преди всичко съзнанието.
- Г) Съзнанието трябва да се разглежда като самостоятелна структура.

10. Кое от посочените по-долу понятия НЕ е психологическо?

- А) Аз-образ
- Б) възприятие
- В) Едипов комплекс
- Г) Категоричен императив

11. Кое от изброените понятия е логическо?

- А) импликация
- Б) възприятие
- В) усещане
- Г) памет

12. Законът за изключеното трето гласи, че:

- А) две противоречиви съждения не могат да бъдат едновременно истинни
- Б) две противоречиви съждения не могат да бъдат едновременно неистинни; едното от тях с необходимост е истинно
- В) всяка мисъл трябва да е тждествена на самата себе си
- Г) всяка мисъл трябва да е достатъчно обоснована

13. От предпоставките „Ако човек е съвършен, то той няма да прави зло” и „Човек прави зло”, следва:

- А) „Човек не е съвършен.”
- Б) „Човек е съвършен.”
- В) „Човек понякога е съвършен.”
- Г) нищо не следва с необходимост

14. Силогизмът е:

- А) вид индуктивно умозаключение
- Б) вид традуктивно умозаключение
- В) вид дедуктивно умозаключение
- Г) нито едно от трите

15. Кое от следните изречения е дизюнкция?

- А) „Земята е планета, а Луната е спътник.”
- Б) „Ако Земята е планета, то Луната е спътник.”
- В) „Земята е планета ако и само, ако Луната е спътник.”
- Г) „Земята е планета или Луната е спътник.”

16. Кое от следните определения е логически съразмерно и правилно?

- А) „Окръжността е геометрична фигура.”
- Б) „Психологията е наука.”
- В) „Квадратът е правоъгълник.”
- Г) „Сферата е геометрична фигура, която се получава чрез завъртане на полуокръжността около диаметъра.”

17. Коя от следните зависимости по истинност важи за двойката съждения „Някои мебели са удобни” и „Някои мебели не са удобни”?

- А) Двете съждения могат да бъдат едновременно истинни.
- Б) Двете съждения могат да бъдат едновременно неистинни.
- В) Ако първото е истинно, то второто е неистинно.
- Г) Ако второто е истинно, то първото е неистинно.

18. Кое от изброените понятия е конкретно и общо?

- А) „Зорница”
- Б) „белота”
- В) „бозайник”
- Г) „Марс”

19. Понятията *юрист* и *адвокат* са:

- А) тъждествени
- Б) подчинени
- В) съподчинени
- Г) противни

20. Логическата операция, чрез която се разкрива съдържанието на понятието се нарича:

- А) деление
- Б) определение
- В) импликация
- Г) еквивалентност

21. Кое правило на поведение е характерно за конформизма?

- А) Постъпвай винаги в съответствие с личните си интереси
- Б) Щастието на другите да стои над твоето лично щастие
- В) Постъпвай така, както другите биха очаквали да постъпваш
- Г) Постъпвай според повелите на Категоричния императив

22. Еротичната любов традиционно се свързва със:

- А) верността и подчинението
- Б) дълга и взаимопомощта
- В) уважението и търпимостта
- Г) желанието и страстта

23. Съвестта представлява:

- А) изгоден баланс на интереси
- Б) ефективен баланс на загуби и постижения
- В) вътрешно съгласие с доброто
- Г) външно признаване на закона

24. Кое твърдение отговаря на етиката на Ницше?

- А) Волята за власт е порок.
- Б) Моралът се дели на благороднически и робски.
- В) Състраданието извисява човека.
- Г) Само християнството е носител на истински ценности.

25. Моралът на безчестието може да се свърже със:

- А) стоицизма
- Б) скептицизма
- В) евдемонизма
- Г) кинизма (цинизма)

26. Калокагатия е идеал в Античността, изразяващ единството на:

- А) знанието и силата
- Б) красивото и доброто
- В) истината и ползата
- Г) красивото и успешното

27. Оправданието на Бога за наличното зло в света се нарича:

- А) спасение
- Б) теология
- В) теодицея
- Г) просветление

28. „Съдбата сочи пътя на желаещите да я приемат и влачи нежелаещите” е напътствие, типично за:

- А) екзистенциализма
- Б) волунтаризма
- В) стоицизма
- Г) кантианството

29. Обвързването на свободната воля с благодатта е характерно за:

- А) християнската етика
- Б) екзистенциализма
- В) нищезанството
- Г) кантианската етика

30. Коран е основната книга на:

- А) християнството
- Б) исляма
- В) будизма
- Г) конфуцианството

31. Кой е най-категоричният показател за наличието на гражданско общество в една държава?

- А) наличие на демократични механизми за граждански контрол над държавната власт
- Б) наличие на неправителствени организации
- В) единство на трите центъра на държавната власт – изпълнителна, законодателна и съдебна
- Г) наличие на опозиция в парламента

32. Идеята за държавата като обществен договор се появява през:

- А) Античността
- Б) Средновековието
- В) Новото време
- Г) Съвременността

33. При пропорционалната изборителна система, по която се избира Народното събрание в България, изборите печелят тези, които:

- А) са получили най-много от гласовете на изборителите
- Б) са получили поне 50% от гласовете
- В) са получили минимум 50% + 1 от подадените гласове
- Г) са получили 75% от гласовете

34. Кое от следните твърдения е вярно?

- А) България е република с двукамерно парламентарно управление.
- Б) България е република с президентско управление.
- В) България е република с парламентарно управление.
- Г) България е република с народнодемократично управление.

35. Президентът на Република България се избира чрез:

- А) пропорционална изборителна система
- Б) мажоритарна изборителна система
- В) смесена изборителна система
- Г) нито един от изброените по-горе отговори

36. Народното събрание на България се избира за срок от:

- А) 4 години
- Б) 3 години
- В) 5 години
- Г) 2 години

37. Суверенитетът на една държава изразява:

- А) нейната независимост от други държави и обединения
- Б) нейната зависимост от други държави и обединения
- В) кой управлява държавата
- Г) нивото на военната мощ в държавата

38. Кое от изброените права по традиция се приема за „естествено“ (неотчуждаемо) право?

- А) правото да избираш органите на властта
- Б) правото да бъдеш избран в органите на властта
- В) правото на живот
- Г) правото на свободно сдружаване

39. Кое от следните твърдения е вярно?

- А) Държавната власт се разделя на президентска, парламентарна и управленска.
- Б) Държавната власт се разделя на законодателна, изпълнителна и съдебна.
- В) Държавната власт се разделя на президентска, съдебна и изпълнителна.
- Г) Държавната власт се разделя на съдебна, полицейска и военна.

40. Кое от следните твърдения е единствено точно и вярно?

- А) Конституцията е особено важен закон и другите закони трябва в общи линии да се съобразяват с нея.
- Б) Конституцията е първичен закон и указите на президента в общия случай трябва да се съгласуват с нея.
- В) Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да ѝ противоречат.
- Г) Конституцията е един от най-важните закони и другите закони е добре да не ѝ противоречат.

41. Кое значение на думата *логос* НЕ се среща в античната философия?

- А) световен ред
- Б) Закон
- В) Слово
- Г) характер

42. Кое съществуване можем да наречем анонимно?

- А) Това на слетия с тълпата човек
- Б) Това на отговорния, самостоятелен човек
- В) Това на човека, който споделя идеалите на времето си
- Г) Това на конфликтния човек

43. С коя от посочените теми НЕ се занимава философията?

- А) със смисъла на човешкия живот
- Б) с търсенето на същностните принципи на природата
- В) с класификация на животинските видове
- Г) с методите на познанието

44. Кореспондентната, кохерентната и прагматистката теории обясняват същността на:

- А) красивото
- Б) доброто
- В) психиката
- Г) истината

45. Философските категории са:

- А) философски школи от Античността
- Б) философски школи от Новото време
- В) възможно най-общи понятия
- Г) възможно най-конкретни понятия

46. Числото е първоначалото на битието според:

- А) Епикур
- Б) Сократ
- В) Аристотел
- Г) Питагор

47. Субектът се различава от обекта по това, че:

- А) сам създава своите характеристики
- Б) е пасивен
- В) притежава материална структура
- Г) няма творчески заряд

48. Древните римляни са употребявали думата „култура” най-напред по отношение на:

- А) олимпийските игри
- Б) изкуството
- В) строителството
- Г) обработването на земята (земеделието)

49. Философите Рене Декарт, Бенедикт Спиноза, Готфрид Лайбниц са:

- А) рационалисти
- Б) екзистенциалисти
- В) мистици
- Г) сенсуалисти

50. Понятието *закон* означава:

- А) обща и необходима връзка между явления в дадена област
- Б) произволна връзка между две и повече понятия
- В) възглед за живота на обществото
- Г) твърдение, което не подлежи на проверка

В свитъка за свободните отговори напишете философско есе по един от зададените фрагменти

1. „Същността на философията е в търсенето на истината, а не в нейното притежание.”

Ясперс

2. „Човек се ражда свободен, а навсякъде е в окови.”

Русо

3. „Който живее извън държавата поради природата си, а не по силата на обстоятелствата или стои по-долу, или превъзхожда обикновения човек.”

Аристотел